

MALTA

Att Nru. XI ta' l-1995

Act No. XI of 1995

ATT mahruġ b'ligi mill-Parlament ta' Malta.

AN ACT enacted by the Parliament of Malta.

ATT biex jemenda l-Ordinanza dwar il-Privileġġi u s-Setghat tal-Kamra tad-Deputati, Kap. 113.

AN ACT to amend the House of Representatives (Privileges and Powers) Ordinance, Cap. 113.

Naghti l-kunsens tiegħi.

(L.S.)

UGO MIFSUD BONNICI
President

19 ta' Mejju, 1995

Att Nru. XI ta' l-1995

ATT biex jemenda l-Ordinanza dwar il-Privileġġi u s-Setgħat tal-Kamra tad-Deputati, Kap. 113.

IL-PRESIDENT, bil-parir u l-kunsens tal-Kamra tad-Deputati, imlaqqgħa f'dan il-Parlament, u bl-awtorità ta' l-istess, hareġ b'liġi dan li ġej:—

1. Dan l-Att jista' jissejjah l-Att ta' l-1995 biex jemenda l-Ordinanza dwar il-Privileġġi u s-Setgħat tal-Kamra tad-Deputati, u għandu jinqara u jiftiehem haġa waħda ma' l-Ordinanza dwar il-Privileġġi u s-Setgħat tal-Kamra tad-Deputati, hawnhekk iżjed 'il quddiem imsejha "il-liġi prinċipali".

Titolu
fil-qosor.

2. Minflok l-artikolu 7 tal-liġi prinċipali għandu jidhol dan li ġej:

Sostituzzjoni ta'
l-artikolu 7 tal-
liġi prinċipali.

"7. Il-Kamra tista' tagħti s-setgħat tagħha dwar is-smiġh ta' xhieda u ta' periti, iżda mhux dwar l-ghoti ta' pieni, lill-Kumitat Permanenti dwar il-Privileġġi msemmi fl-Ordni Permanenti tal-Kamra 120D."

3. Minflok l-artikolu 11 tal-liġi prinċipali għandu jidhol dan l-artikolu ġdid li ġej:

Sostituzzjoni ta'
l-artikolu 11 tal-
liġi prinċipali.

"Pieni.

11. (1) Meta l-*Speaker* ikun *prima facie* jidhirli li persuna, sew jekk tkun Membru tal-Kamra sew jekk le, tkun għamlet xi wiehed mill-attijiet imsemmijin fis-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu, huwa għandu jirrifiri l-kwistjoni lil kumitat imwaqqaf skond l-artikolu 7 ta' dan l-Att u li jkun magħruf bħala l-Kumitat tal-Privileġġi. L-espressjoni "*prima facie*"

tfisser li lment li jkun sar ikun jallega ksur ta' xi regola stabbilita b'din l-Ordinanza jew fl-*Standing Orders* tal-Kamra tad-Deputati jew ta' xi riżoluzzjoni approvata mill-Kamra tad-Deputati dwar attijiet imsemmija fis-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu, u ma għandha f'ebda każ tkun tfisser jew timplika xi stqarrija ta' htija jew ta' innoċenza.

(2) Jiġu delegati setgħat lill-Kumitat sabiex dan jeżamina l-provi kif hemm fl-artikolu 6 ta' dan l-Att dwar l-eżami tax-xhieda u periti, dokumenti jew rapporti u *chairman* ikollu jedd jagħti għurament jew jirċievi l-affermazzjoni skond is-subartikolu 7 ta' dan l-Att.

(3) Il-Kumitat għandu, wara li jkun għamel dawk l-eżamijiet li jidhrulu xierqa u, meta jkun possibbli, wara li jkun sema' lill-persuna li tkun allegatament qegħda twettaq l-attijiet, jagħmel rapport lill-Kamra fejn jirrakkomanda illi:

(a) il-Kamra tawtorizza lill-*Speaker* sabiex jordna lill-pulizija eżekuttiva biex tressaq lill-persuna li tkun allegatament għamlet dawk l-attijiet quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta), li għandu jkollha għurisdizzjoni skond hekk; u dik il-Qorti ma għandux ikollha għurisdizzjoni bħal dik sakemm ma tkunx saret ordni kif imsemmija mill-*Speaker*; jew

(b) il-Kamra tirrisolvi li għall-attijiet hekk magħmulin tkun tista' adegwatament tingħata piena ta' twiddiba, u f'dak il-każ dik il-persuna għandha titwiddeb mill-*Speaker*.

(4) Dawn li ġejjin ikunu r-reati kontra dan l-Att, jiġifieri —

(a) kull att ta' nuqqas ta' qima lill-awtorità tal-Kamra bi kliem jew b'ġesti minn xhud jew persuna oħra quddiem il-Kamra jew Kumitat tal-Kamra;

(b) kull insult jew nuqqas ta' qima lill-persuna li tkun tippresjedi laqgħa tal-Kamra jew ta' xi kumitat tagħha u kull insult jew nuqqas ta' qima lil wiehied mill-Membri tal-Kamra, ukoll jekk dak il-Membru ma jkunx preżenti fil-waqt ta' l-insult jew tan-nuqqas ta' qima, meta fil-każ il-wiehied jew l-ieħor l-insult jew in-nuqqas ta' qima jsiru quddiem il-Kamra jew ta' xi kumitat tagħha waqt xi laqgħa tagħhom;

(ċ) kull ksur ta' regolamenti, ordnijiet jew direzzjonijiet magħmulin jew mogħtijin mill-Kamra dwar id-dhul ta' barranin fis-Sala tal-Kamra u l-imġieba tagħhom hemm ġew;

(d) kull min jahbat għal Membru, ifixklu jew jinsultah fil-waqt li jkun sejjer jew ġej lura mill-Kamra jew minhabba d-dmirijiet tiegħu fil-Kamra, jew kull min,

b'forza, b'insult jew b'tehdid, ifittex li jgħieghel Membru illi jiddikjara ruhu favur jew kontra proposta jew xi haġa li tkun għadha miexja jew li tkun sejra tingieb quddiem il-Kamra;

(e) kull min jibgħat ittra ta' tehdid lil Membru tal-Kamra dwar id-dmirijiet tiegħu fil-Kamra;

(f) kull min jaħbat għal uffiċjal tal-Kamra, jew jindahal fid-dmirijiet tiegħu jew jagħmillu rezistenza fil-waqt li dan ikun qiegħed jaqdi jew minhabba li jkun qeda d-dmirijiet tiegħu;

(g) kull min iqajjem jew jiehu sehem fi storbu fil-Kamra jew fil-qrib tas-Sala tal-Kamra, jew ġewwa fiha stess, filwaqt ta' laqgħa tal-Kamra, b'mod li minhabba f'hekk il-proċedimenti tal-Kamra jitwaqqfu jew x'aktarx ikollhom jitwaqqfu;

(h) kull min jikkorrompi, ibeżża', ihedded, iqarraq xhud jew b'xi mod mhux xieraq jinfluwenzah dwar ix-xieħda li jkun imissu jagħti quddiem il-Kamra jew Kumitat tagħha;

(i) kull min iġib quddiem il-Kamra jew Kumitat tagħha dokument falz, mhux veru, mahluq jew iffalsifikat bil-ħsieb li jqarraq lill-Kamra jew lil dak il-Kumitat;

(j) il-pubblikazzjoni ta' kull libell li jagħti malafama lill-*Speaker* jew lil xi membru li tolqot xi haġa magħmula minnu jew li ntqalet minnu bħala *Speaker* jew bħala Membru fil-Kamra jew f'kumitat tagħha;

(k) il-pubblikazzjoni volontarja jew bi traskuraġni ta' xi rapport falz jew mgħawweġ ta' xi dibattitu jew proċedimenti tal-Kamra jew ta' xi Kumitat tagħha.

(5) Bla ħsara għal kull piena oghla li tista' tkun maħsuba skond id-dispożizzjonijiet ta' xi liġi oħra, kull min jikkommetti xi wieħed mir-reati msemmija fis-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu jkun ħati ta' reat kontra dan l-Att u jehel, meta jinsab ħati, il-piena ta' twiddiba, jew ta' prigunerija għal żmien mhux iżjed minn sitt xhur jew multa ta' mhux iżjed minn hames mitt lira Maltija jew għal dik il-multa u prigunerija flimkien.

(6) Għall-finijiet ta' dan l-artikolu —

“pubblikazzjoni” tfisser kull att li bih kull stampat jiġi jew jista' jiġi kkomunikat jew imgharraf lil xi persuna jew li bih kliem jew immaġni viżwali jiġu mxandra; u

“xandir” tfisser xandir ta' kliem jew immaġni viżwali bil-mezz ta' telegrafija mingħajr fili jew bil-fili jew bit-tnejn, sew jekk dawk il-kliem jew l-immaġni jkunu fil-fatt riċevuti minn xi persuna sew jekk le.

(7) Persuna titqies hatja ta' l-attijiet imsemmija fil-paragrafi (j) u (k) tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu jekk il-pubblikazzjoni msemmija fil-paragrafi (j) u (k) tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu tikkonsisti fil-pubblikazzjoni ta' dak il-libell li jaghti malafama, rapport falz jew mghawweg, f'forma stampata f'Malta, jew fid-distribuzzjoni f'Malta ta' stampat li jkun fih dak il-libell li jaghti malafama, rapport falz jew mghawweg ikun x'ikun il-post li minnu jorigina dak l-istampat, jew kull xandir f'xi post f'Malta jew minn xi post barra minn Malta ta' dak il-libell li jaghti malafama jew ta' dak ir-rapport falz jew mghawweg.

(8) Fil-każ ta' persuna hatja ta' reat imsemmi fil-paragrafu (j) tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu l-Qorti tista' b'zieda mal-pieni stabbiliti bis-subartikolu (3) ta' dan l-artikolu, tordna fil-każ ta' gazzetta li, f'harga ta' wara li ma tkunx iżjed tard mit-tieni wahda, u fil-każ ta' mezz tax-xandir fil-gurnata li tigi minnufih wara li fiha jinghata l-ordni, li s-sentenza li biha l-akkużat ikun instab hati ta' dak l-att ghandha tigi publikata jew imxandra, skond il-każ, minghajr hlas fl-istess ilsien li fih ikun sar ir-reat; u jekk sa dak iż-żmien ta' dik is-sentenza, jew minnufih wara, il-gazzetta tkun waqfet mill-pubblikazzjoni jew il-mezz tax-xandir ma jkunx baqa' jxandar, jew fil-każ ta' xi publikazzjoni ohra, il-Qorti tista' fl-ordni jew f'ordni iehor li taghti wara, tordna li s-sentenza tigi publikata jew imxandra ghas-spejjeż tal-persuna hekk misjuba hatja f'gazzetta ohra jew fuq mezz iehor ta' xandir fi żmien li ma jkunx iktar minn xahar.

(9) Fil-każ ta' persuna misjuba hatja ta' reat imsemmi fil-paragrafu (k) tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu l-Qorti tista', b'zieda mal-pieni stabbiliti fis-subartikolu (5) ta' dan l-artikolu, tordna lil min jaghmel ir-reat li jippublika minghajr hlas, f'dik id-data u f'dak il-hin li l-Qorti tista' tistabbilixxi, fl-istess gazzetta jew fuq l-istess mezz tax-xandir, skond il-każ, dikjarazzjoni bhala kontradizzjoni jew spjegazzjoni.

(10) In-nuqqas ta' tharis ta' ordni maghmul taht is-subartikoli (8) u (9) ta' dan l-artikolu jitqies li jikkostitwixxi reat kontra dan l-Att u jkun suggett ghall-istess pieni kif provdut fis-subartikolu (5) ta' dan l-artikolu.

(11) Kull persuna li tkun kompliċi ta' xi attijiet imsemmija fil-paragrafi (a) sa (k) tas-subartikolu (4) ta' dan l-artikolu titqies li tkun hatja ta' l-istess attijiet u tehel il-pieni stabbiliti fl-imsemmi subartikolu.

(12) Minkejja d-dispożizzjonijiet ta' qabel ta' dan l-artikolu l-Kamra tista' taghti piena ta' twiddiba lil kull min fil-preżenza tal-Kamra jikkommetti att ta' nuqqas ta' dixxiplina u jista' jordna li dik il-persuna ma ghandhiex tithalla tattendi ghal seduta tal-Kamra bhala barranija ghal dak iż-żmien li l-Kamra tista' tiddeciedi dwaru li jkun perijodu li ma jtulx iktar mill-ahhar jum tas-seduta tal-Kamra li matulha jkun inghata dak l-ordni.

(13) Id-dispożizzjonijiet ta' dan l-artikolu għandhom ikunu mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet ta' kull *standing order* jew riżoluzzjoni li l-Kamra tad-Deputati tista' tagħmel minn żmien għal żmien sabiex tirregola l-kondotta tal-membri tagħha u l-ordni filwaqt tal-proċedimenti tagħha.”.

4. L-artikoli 13 u 14 tal-liġi prinċipali għandhom jithassru.

Thassir ta' l-artikoli 13 u 14 tal-liġi prinċipali.

5. Minnufih wara l-artikolu 15 tal-liġi prinċipali għandu jiżdied dan l-artikolu ġdid li ġej:

Żieda ta' l-artikolu 16 ġdid mal-liġi prinċipali.

“Kodiċi ta' Etika.

16. (1) Il-Kamra tad-Deputati tista', permezz ta' riżoluzzjoni, tadotta Kodiċi ta' Etika li jirregola l-imġieba tal-membri tagħha u jkun id-dmir tal-membri kollha tal-Kamra li jgħibu ruħhom skond dak il-Kodiċi ta' Etika li jkun fis-seħh.

(2) Sa dak iż-żmien meta l-Kamra tad-Deputati tadotta Kodiċi ta' Etika bil-mezz ta' riżoluzzjoni skond is-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu, il-Kodiċi ta' Etika li hemm fl-Iskeda li tinsab ma' dan l-Att għandu jitqies bħala kodiċi ta' etika li ġie adottat b'riżoluzzjoni tal-Kamra skond is-subartikolu (1) ta' dan l-artikolu u jista' jiġi emendat jew isir ieħor minfloku skond hekk.”.

6. Minnufih wara l-artikolu 16 ġdid tal-liġi prinċipali miżjud b'dan l-Att għandha tiżdied din l-Iskeda li ġejja:

Żieda ta' Skeda mal-liġi prinċipali.

“SKEDA

(Artikolu 16)

Kodiċi ta' Etika tal-Membri tal-Kamra tad-Deputati

1. Membru tal-Kamra tad-Deputati għandu f'kull waqt, sew jekk ġewwa jew barra l-Kamra, iġib ruħu b'mod li jkun jixhed għall-*istatus* u dinjità tal-Kamra tad-Deputati.

2. Membru tal-Kamra tad-Deputati għandu jkun konformi ma' l-ispiritu u l-ittra tar-Regoli tal-Kamra tad-Deputati u mar-regoli tal-kumitati tagħha kif debitament imwaqqfin li jinsabu fl-*Standing Orders* tal-Kamra jew ma' kull riżoluzzjoni li tiġi approvata mill-Kamra tad-Deputati.

3. Membru tal-Kamra tad-Deputati ma jista' jirċievi ebda hlas jew kumpens ta' liema xorta tkun għax-xogħol tiegħu bħala Membru tal-Kamra tad-Deputati, hlief ir-rimunerazzjoni uffiċjali tiegħu bħala Membru.

4. Filwaqt li membru tal-Kamra tad-Deputati għandu d-dmir li jwassal l-ilmenti tal-kostitwenti tiegħu u li jagħmel rappreżentanzi f'isimhom lill-awtoritajiet tal-Gvern, mhuwiex mistenni li l-Membru jagħmel xi influwenza mhux xierqa, theddid jew pressjoni li m'għandhiex issir fit-twettiq ta' dmirijietu.

5. Kull membru tal-Kamra tad-Deputati għandu ta' kull sena fiż-żmien stabbilit mill-*iSpeaker* tal-Kamra tad-Deputati jindika f'registru li jinżamm għal dan l-għan mill-*iSpeaker*, u liema registru jkun miftuħ għall-ispezzjon tal-pubbliku:

a. x'ikun ix-xogħol jew il-professjoni tiegħu, u jekk ikun impjegat, x'jismu min jimpjegah;

b. il-proprjetà immobbli tiegħu, dik tal-konjuġi jekk ikun hemm il-komunjoni ta' l-akkwisti, dik ta' l-ulied tiegħu ta' taħt l-età kif ukoll, jekk ikun hekk jixtieq, il-mod kif din tkun inkisbet u kif tkun qegħda tiġi użata;

ċ. azzjonijiet f'investimenti ta' kumpanniji kummerċjali inklużi flus depożitati fil-banek u kull xort'oħra ta' interess finanzjarju;

d. pożizzjonijiet ta' direttur u dawk oħra f'kumpanniji kummerċjali, assoċjazzjonijiet, *boards*, soċjetajiet ko-operattivi jew kull grupp iehor ukoll jekk dawn ikunu għaqdiet volontarji;

e. Membru tal-Kamra tad-Deputati, li jkollu interess professjonali, inklużi konsulenza dwar interessi ta' xogħol, tmexxija jew kull għamla ta' konnessjoni, sew finanzjarja jew mod iehor, ma' persuni, gruppi jew kumpanniji li għandhom interess dirett f'xi leġislazzjoni li l-Kamra jkollha quddiemha, għandu jiddikjara l-interess tiegħu fil-Kamra, ma' l-ewwel opportunità, qabel ma jittiehed vot fit-Tieni Qari ta' l-Abbozz;

f. Membru tal-Kamra tad-Deputati ma għandux jaċċetta rigali mingħand persuni, gruppi jew kumpanniji li kellhom xi interess dirett jew indirett f'leġislazzjoni li tkun quddiem il-Kamra tad-Deputati;

g. Membru tal-Kamra tad-Deputati ma għandu jaċċetta ebda onorarju għal xi diskors, kitba jew pubblikazzjoni, jew attività oħra bħal dawk mingħand xi persuna, organizzazzjoni jew kumpannija b'żieda iktar fuq il-valur li s-soltu u b'konswetudni jingħata għal dawk is-servizzi;

h. Membru tal-Kamra tad-Deputati, li jkun għamel żjara barra minn Malta, li tkun giet imħallsa kollha kemm hi jew f'parti minnha minn xi persuna, grupp jew kumpannija li jkollha interess dirett f'leġislazzjoni li tkun quddiem il-Kamra, għandu jiddikjara dak il-fatt f'registru miżmum mill-*iSpeaker* għal dak l-għan u li jkun miftuħ għall-ispezzjon tal-pubbliku;

i. huwa mistenni li Membru tal-Kamra tad-Deputati jirraporta lill-*Speaker* u lill-awtoritajiet kompetenti kull tentattiv ta' korruzzjoni, pressjoni jew influwenza li m'għandhiex issir, minn terzi u li tkun maħsuba biex tinfluwenza l-imġieba tiegħu bħala membru.

6. Filwaqt ta' xogħol professjonali, okkupazzjonali jew kummerċjali ma għandha ssir ebda riferenza għal shubija bħala membru tal-Kamra tad-Deputati li b'xi mod tista' tagħti lil xi membru vantaġġ mhux xieraq.”.

Mgħoddi mill-Kamra tad-Deputati fis-Seduta Nru. 418 tad-9 ta' Mejju, 1995.

RICHARD J. CAUCHI
Skrivan tal-Kamra tad-Deputati

LAWRENCE GONZI
Speaker